

[Kai Moltke.]

forfærdelig længe, vil f. eks. et oliefyr i en kakkelovn være både billigere og lige så nyttigt som et centralvarmeanlæg, som alligevel bliver helt igennem umoderne, fordi huset ikke er bygget med henblik på et centralvarmeanlæg.

På samme måde savner jeg en paragraf om, at alt, hvad der hedder løsøreinstallationer, kun kan gennemføres i gamle ejendomme med lejernes tilladelse. Det er meget godt at gå til Atlas eller et udenlandsk firma og lade værten installere et dyrt isskab i lejligheden, dyre vaskemaskiner og alt det andet, som er ønskeligt, men det kunne måske være, at de folk, som bor i lejligheden, tilhører en sådan indtægtsklasse, at et gammelt isskab ville slå til for dem i det første par år. Derfor tror jeg, at man på disse punkter, ved løsøreinstallationer, i allerhøjeste grad skal lade lejerne bestemme, om de ønsker disse forbedringer, og under hvilken form de ønsker dem i den givne situation. Det er et krav, jeg før har rejst her i salen. Det er et krav, som ikke er blevet mindre aktuelt, når man i øjeblikket siger, at livremmen skal spændes ind og det drejer sig om at begrænse købekraften og give afkald på luksus og alt det andet. Regeringen siger, der skal spares, og hvorfor skal husværterne så bestemme, at der ikke skal spares mere, end at de på disse punkter skal have fuld adgang til at anskaffe det dyrest mulige for at kunne få den højest mulige husleje? Det er en af de ting, som jeg synes er ugenomtænkt og ikke i særlig overensstemmelse med den almindelige retning i regeringens politik.

Dernæst spørgsmålet om bytteret. Ja, nu hørte jeg både venstres og de konservatives ordfører komme med den indvending, at det skulle være en krænkelse af den hellige almindelige ejendomsret. Nu har jeg altid opfattet besiddelse af en udlejningsejendom som et erhverv, og går man til en købmand, bestemmer han i reglen ikke, hvilke kunder han vil sælge til. Det er ikke noget indgreb i hans ejendomsret, at der er fri adgang til at købe hans varer. Jeg tror, vi indlader os i en af juraens labyrinter, hvis vi siger, at hvis man på nogen måde griber ind med hensyn til bytteret osv. Ja men hvad så, da man i sin tid gennemførte love om boligrationering, oven i købet med de borgerlige partiers tilslutning. Var det ikke indgreb i

ejendomsretten?. Hvorfor er det blevet mere forbryderisk i dag, da det er påkrævet, end det var dengang?

Jeg tror, man skal lade disse argumenter falde. For argumentet, da man gennemførte boligforliget, var jo netop, at nu skulle man udligne de to huslejeniveauer, fremkaldte en nivellering, som igen fremkaldte en naturlig rokering, så små familier, der sad i store lejligheder, flyttede til mindre lejligheder; kun derigennem kunne man komme nærmere opgavernes løsning. Men de to huslejeniveauer, ligger længere fra hinanden, end de nogen sinde har gjort, og hvis man virkelig mener noget alvorligt med rokeringen, forekommer det mig, at socialdemokratiet og SF har 100 pct. ret, når de siger, at bytteret må indgå som et ganske naturligt moment for at gennemføre en vis omfordeling, som i den givne situation kan være en hjælp.

Jeg er for en gangs skyld fuldstændig enig med boligministeren, som ved første behandling sagde, at det var jo ikke meningen, at alle de udsanerede skulle anbringes i det nye, sociale byggeri; der kunne blive tale om, at der fandt en ombygning sted, sådan at de sanerede kom til at bo i ældre lejligheder, som bedre svarede til deres indtægter. Men hvorfor så ikke tage forholdsregler for at fremme en sådan proces, som i sig selv er nødvendig? Jeg skal med glæde støtte det af SF og af socialdemokratiet fremsatte ændringsforslag om bytteret uden hensyn til de uholdbare indvendinger om krænkelse af ejendomsretten, som er fremført her, for selv i lov om leje findes der jo i dag bestemmelser om, hvilke familier der må rykke ind i en lejlighed af en vis størrelse.

Så til et par af de andre grundspørgsmål, som har været fremme. Der er først det, hvor jeg har indtryk af, at de to parter så at sige støder stærkest sammen. Man beklager fra borgerlig side, at oppositionen ikke accepterer et kompromisforslag om 15.000 sociale lejligheder mod, at renten sættes op fra 6½ til 7 pct. Ja men så vidt mig bekendt var de 6½ pct. også en del af boligforliget i sin tid. Jeg forstår, det var et tilbud, men det var altså den eneste mulighed; det var et udtryk for, at man selv inden for den borgerlige trekant erkendte, at 15.000 sociale